

Programma 7 Landbouw en voedsel

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

We werken aan alles wat de agrarische sector voortbrengt en waar consumenten van genieten. Dit gaat van de productie tot het bewerken, verwerken, vermarkten en distribueren ervan. Daarbij gaan wij voor een vernieuwende agrofoodsector die voor mens en dier duurzaam produceert en die de keten op Noordwest Europese schaal sluit.

In 2020 gaan we door met onze inzet op de trendbreuk van de landbouw van kwantiteit naar kwaliteit.

Daarnaast willen we een Brabantse visie op de landbouw en het voedselsysteem beschrijven in het perspectief van 2030. Dit willen we samen met de Brabantse samenleving doen. Wij willen zo ook bijdragen aan het verbeteren van het maatschappelijk draagvlak voor de landbouw omdat we trots zijn op onze agrarische ondernemers en hun gezinnen die zich elke dag inzetten om ons voedsel te produceren.

We vinden het belangrijk om in Brabant het voedsel van en voor de toekomst te produceren. We moedigen daarom nieuwe teelten, hoogwaardige plantaardige eiwitten en diervriendelijk geproduceerd voedsel aan dat bijdraagt aan onze gezondheid. We ambiëren gesloten kringlopen en willen de ongewenste gevolgen van de landbouw op de omgeving minimaliseren.

We gaan door met het aanmoedigen van vernieuwing in de hele keten. We zetten in op de vergroting van de toegevoegde waarde per eenheid product van de primaire sector door een gezamenlijke inzet op concepten, niches en korte ketens. Ook in de agrarische keten biedt digitalisering nieuwe mogelijkheden.

We stimuleren dit en koppelen dit aan betere transparantie naar de omgeving. Daarnaast onderzoeken we of we van voorschriften van middelen, naar voorschriften van doelen kunnen komen door nieuwe technologie. Dit willen we samen met het Ministerie van I en W doen.

Het creëren van maatschappelijke waarden door de landbouw heeft nadrukkelijker onze aandacht. We zien kansen voor de landbouw door nog meer bij te dragen aan een gezonde bodem, biodiversiteit, zonne- en windenergie, het vastleggen van CO₂ (biobased grondstoffen) en het verbeteren van dierenwelzijn en landschap.

De in het bestuursakkoord benoemde uitwerkingsopdrachten werken wij (deels) in samenhang met bestaande activiteiten uit. Het betreft de ontwikkeling & toepassing van actieve grondpolitiek t.b.v. melkveehouderij, een verkenning over de reductie van kunstmest & schone en veilige mestbewerking, de herijking beleidskader teelt ondersteunende voorzieningen en glastuinbouw, een verkenning ter bevordering brandveiligheid van stallen en het stimuleren van gezonde landbouwbodems.

Wat willen we bereiken?

Bijdragen aan het minimaliseren van ongewenste effecten van de landbouw op de omgeving

Wij streven naar een emissieloze landbouw:

In de veehouderij gaat het om de emissies van geur, ammoniak en fijn stof en acceptabel lage risico's voor de gezondheid van boeren en burgers (ziektekiemen).

- In de plantaardige sectoren gaat het om een minimaal gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en het maximaal beperken van de emissie van (resten van) gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten.

Indicatoren:

- **Stikstofemissie per veehouderijsector in Noord-Brabant**
- **Emissie fijn stof uit veehouderij in Noord-Brabant**
- **Aantal woningen met een berekende kans op geurhinder groter dan 20%**

Wat gaan we daarvoor doen?

Stimuleren van veehouders om gebruik te maken van de ondersteunende maatregelen

Indicator: Veehouders die gebruik maken van ondersteunende maatregelen (aantal 200)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Ontwikkeling en toepassing van innovatieve stalsystemen

Indicator: Ontwikkelde en toegepaste stalsystemen (aantal: 6)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Stimuleren van de ontwikkeling van een economisch gezonde agrarische sector in Noord-Brabant

Wij bevorderen de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen die Brabantse boeren helpen om een goed inkomen te verwerven. Wij zetten het aanjagen van zowel technische en sociale innovatie voort vanuit onze stimulerende, initiërende en verbindende rol. Wij richten ons daarbij op alle onderdelen van de voedselketen in Noord-Brabant. Uitgangspunt daarbij is het versterken van een kennis- en innovatiesysteem, samen met de regionale triple-helix-organisaties, de BOM en de kennis-instellingen, binnen en buiten Brabant. We zoeken daarbij de synergie met andere provincies, het rijk en Europa. Een passende internationale oriëntatie maakt daar deel van uit. We richten ons ook op individuele ondernemers, zoals bij het Landbouw Innovatiebureau Brabant (LIB) en bij de Landbouw Innovatie Campus, in verbinding met de rest van het kennis- en innovatiesysteem en met het oog op verbreding en opschaling van dergelijke initiatieven. De aanpak om in verbinding met andere sectoren, bijvoorbeeld 'high tech'- bij te dragen aan het vinden van oplossingen voor maatschappelijke problemen en marktkansen te creëren zal worden voortgezet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Realisatie en bieden experimenteerruimte voor innovatieve projecten

Indicator: Casussen (aantal: 3)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Ondersteuning innovatieve trajecten op basis van werkwijze van FoodUp! Brabant/Landbouw Innovatie Campus (LIC)/ Landbouw Innovatie Brabant (LIB)

Indicatoren:

- Ondersteunde trajecten (aantal: 15)
- Bewustwordingsconcepten (aantal: 3)
- Onderwijs verbinden aan initiatieven (aantal: 5)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Uitwerking van 12 Agrofoodpluimen

Indicator: Uitgereikte Agrofoodpluimen (aantal: 12)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Ondersteunen initiatieven Voedsel 1000

Indicator: Ondersteunde trajecten (aantal: 10)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Ondersteuning initiatieven agrofood high-tech trajecten (inclusief crossovers)

Indicator: initiatieven begeleid naar aanvraag Europese of nationale financiering (aantal: 4)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Bevorderen van het sluiten en verkleinen (in tijd en ruimte) van kringlopen in de Brabantse landbouw

Wij willen de sluiting van kringlopen bevorderen door een beter bodembeheer, minder waterverbruik, het (her)gebruiken en verwaarden van reststromen en het (anders) produceren, opslaan en bewerken van dierlijke mest en een sterk verminderd gebruik van kunstmest. Bij het vormgeven van deze doelstelling zal de samenwerking worden gezocht met de uitvoeringspraktijk kringlooplandbouw op nationaal niveau.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteuning projecten nieuwe teelten/teeltmethodieken plantaardige eiwitten

Indicator: Ondersteunde projecten (aantal: 4)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Uitvoering Brabant bemest beter

Indicator: Brabant bemest beter in uitvoering (aantal: 1)

Gedeputeerde: Spierings Anne-Marie

Bijdragen aan maatschappelijke waarden met de Brabantse landbouw- en voedselsector

Wij willen het creëren van maatschappelijke waarden bevorderen. Daarbij gaat het om zaken als de opwekking van energie, toename van biodiversiteit, vastleggen van CO₂, een gezond water- en bodemsysteem en het verbeteren van het landschap. Uitgangspunt daarbij is dat dit tevens kansen creëert voor de boer (en of andere ketenpartijen) om een nieuwe component aan het ondernemersinkomen toe te voegen. Een integrale, gebiedsgerichte aanpak zal in een aantal gevallen voordelen bieden.

Indicatoren:

- **Hoeveelheid opgewekte KWH/jaar op boerenbedrijven**
- **Biodiversiteit op landbouwpercelen**

Beleidskaders

- Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016 -2020
- Notitie 'Versnelling transitie veehouderij'
- Programma 'Ondersteunende maatregelen versnelling transitie veehouderij'
- Uitvoeringsprogramma plantaardig

Verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden binnen het programma geen verbonden partijen ingezet.

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Ontwikkelingen en onzekerheden

Door de uitbraak van de Afrikaanse Varkenspest in België is de aandacht voor een uitbraak in Nederland sterk verhoogd. De schade die de ziekte in zuidoost Azië veroorzaakt, zorgt voor hogere prijzen voor varkenshouders in Brabant. Preventieve maatregelen moeten voorkomen dat er een uitbraak in Brabant plaatsvindt.

In 2020 worden de uitspraken verwacht in de civiele procedures betreffende de lopende rechtszaken (Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie en Producenten Organisatie Varkenshouderij). Indien de provincie in het ongelijk wordt gesteld, zullen er aanvullende kosten ontstaan voor de vergoeding van schadeclaims en treedt er –naar verwachting- een enorme vertraging op in het realiseren van de doelstellingen om de ammoniakuitstoot terug te dringen en om een verdergaande concentratie van intensieve veehouderij tegen te gaan.

Nadere informatie over financiële risico's en risicomanagement staat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat mag het kosten?

07	Landbouw en voedsel						
Bedragen x € 1.000		Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Lasten</u>							
Programmalasten		13.403	22.952	5.558	0	0	0
Toerekening organisatiekosten		2.170	2.957	2.767	0	0	0
totaal lasten		15.573	25.909	8.325	0	0	0
<u>Baten</u>							
Programmabaten		360	314	0	0	0	0
Baten toerekening organisatiekosten							
totaal baten		360	314	0	0	0	0
Saldo baten en lasten		-15.213	-25.595	-8.325	0	0	0

De lagere raming in 2020 (circa € 17 mln) is met name gelegen in lagere ramingen ten aanzien van POP3 regelingen (€ 7 mln), ondersteunende maatregelen (€ 7,5 mln), Innovatie Agrofood (€ 2 mln), sanering knelpunten (€ 1,6 mln) en een hogere raming ten aanzien van toekomstbedrijven (€ 0,6 mln).